

ΗΜΕΡΙΔΑ

Μίμης Μαρωνίτης: Άνδρας πολύτροπος

26 Ιανουαρίου 2017

Χώρος εκδηλώσεων:
Πολυχώρος του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής
στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη 1

Μίμης Μαρωνίτης: Άνδρας πολύτροπος

Στη μνήμη του

Πέμπτη 26 Ιανουαρίου 2017, ώρα 18:00

Πρόεδρος: Σάββας Κονταράτος

Λίζυ Τσιριμώκου

Ένας και πολλοί

Ο πληθυντικός εαυτός του Δ. Ν. Μαρωνίτη. Διανοούμενος, δάσκαλος, φιλόλογος, κριτικός, ποιητής, δοκιμογράφος, επιφυλλιδογράφος: όχι απαραίτητα με αυτή τη σειρά. *Γλωσσομανής* – αν πρέπει να τονιστεί μία από τις πολλές του ταυτότητες, το συνεκτικό νήμα της πολυδιάστατης προσφοράς και παρουσίας του, σε χρόνο συμπιεσμένο και σε χρόνο ασυμπίεστο. Μικρός ψηφιδωτός περίγυρος «στα χρόνια του και τα χαρτιά του».

Βασίλης Κάλφας

**Τα πρώιμα γραπτά του Μαρωνίτη:
ένα νέο μοντέλο εκφοράς του
επιστημονικού λόγου**

Η ανάλυση επικεντρώνεται στην Εισαγωγή του Μαρωνίτη στη μετάφραση του πρώτου τόμου των Ιστοριών του Ηροδότου και στα πρώιμα άρθρα του που ενσωματώθηκαν αργότερα στο βιβλίο *Αναζήτηση και νόστος του Οδυσσέα*. Σκοπός είναι να δείχτει ότι, σε σχέση με τις καθιερωμένες μορφές εκφοράς των επιστημονικών κειμένων της κλασικής φιλολογίας κατά τη δεκαετία του 1970, τα γραπτά του Μαρωνίτη αποτέλεσαν ένα νέο υπόδειγμα επιστημονικής γραφής, που έκτοτε καθιερώθηκε.

Θεόδωρος Δ. Παπαγγελής

**Η «βαθιά δομή» και το ουμανιστικό
πάθος της αρχαιογνωσίας του
Δημήτρη Μαρωνίτη**

Ως μελετητής της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, στην πιο ώριμη φάση του ο Δ. Ν. Μαρωνίτης κατατείνει σε δομιστικού τύπου προσεγγίσεις, όπου τον ερμηνευτικό μηχανισμό καθορίζουν μεγαθεματικές (Πόλεμος-Ομιλία, Πόλεμος-Νόστος) και ειδολογικές (Έπος-Δράμα, Έπος-Λυρική Ποίηση) δυάδες. Ωστόσο, παρά τον φορμαλιστικό και δομιστικό τους πυρήνα, οι αναγνώσεις του δεν απομακρύνονται από την παράδοση της ουμανιστικής κριτικής και αναδεικνύουν τα ευρύτερα γραμματολογικά, πολιτικά και ηθικά ζητήματα των κειμένων.

διάλειμμα

Μίμης Μαρωνίτης: Άνδρας πολύτροπος

Λάμπρος Πόλκας

**Ο «λόγος» του Δ. Ν. Μαρωνίτη για τη
Μέση Εκπαίδευση**

Σκιαγραφείται το πολυδιάστατο φάσμα συμπεριφορών, στάσεων και παρεμβάσεων (προφορικών και γραπτών) του Δ. Ν. Μαρωνίτη, με τις οποίες συνέβαλε στην αναδιαμόρφωση της διδασκαλίας και γενικότερα της φιλολογικής παιδείας (κλασικής και νεοελληνικής) στη Μέση Εκπαίδευση. Δείχεται, ακόμη, ότι οι σχεδιασμοί του διανοούμενου δασκάλου, τοποθετημένοι πέρα από τον παιδαγωγισμό και τον ακαδημαϊσμό, εκφράστηκαν στο σχήμα του μαχητικού ουμανισμού με στόχο: τη γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στη μέση και ανώτατη εκπαίδευση αφενός· τη σύζευξη του πολιτισμού και της παιδείας με την πολιτική αφετέρου.

Βενετία Αποστολίδου

**Η συμβολή του Δ. Ν. Μαρωνίτη στη
Νεοελληνική Φιλολογία. Αρχαιογνωσία
και νεογνωσία**

Η ανακοίνωση εστιάζει στο νεοελληνικό έργο του Μαρωνίτη και επιχειρεί να διερευνήσει τη σημασία του και τη συμβολή του στην ανάπτυξη της επιστήμης της Νεοελληνικής Φιλολογίας. Ο Μαρωνίτης δίδαξε στη Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης νεοελληνική λογοτεχνία, πήρε μέρος σε επιτροπές κρίσης του διδακτικού προσωπικού της ΝΕΦ, εισηγήθηκε διδακτορικές διατριβές της ΝΕΦ και γενικά αντιμετωπιζόταν ως «άτυπος» καθηγητής της. Διερευνώντας το ερώτημα τι νέο κόμισε στην ανάπτυξη της ΝΕΦ, η ανακοίνωση θα δείξει πώς ο Μαρωνίτης χρησιμοποίησε στις μελέτες του μεγάλη γκάμα μεθόδων και τρόπων που δεν αποσκοπούσαν ούτε στην επίδειξη αρχαιογνωσίας ούτε στην επιφανειακή «απόδειξη» της αξίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας μέσω μιας επισφαλούς συνέχειας. Ο Μαρωνίτης, με το παράδειγμά του, ανέτρεψε την έως τότε σχέση Αρχαίας Ελληνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας.

Δημήτρης Κυρτάτας

«Οἶός εἰμι»: Αναγνώστης και αφηγητής

Σχολιάζεται η συνάφεια που είχε το πάθος του Μαρωνίτη για την ανάγνωση και την αφήγηση με τον τρόπο ανάλυσης λογοτεχνικών κειμένων που εισηγήθηκε.

διάλειμμα

Μίμης Μαρωνίτης: Άνδρας πολύτροπος

Άρης Στυλιανού

**Ο Μαρωνίτης ως φιλόσοφος
διανοούμενος**

Αναδεικνύεται η σχέση του Μαρωνίτη ως διανοουμένου με τη φιλοσοφία, τον φιλοσοφικό λόγο, τις φιλοσοφικές πρακτικές, και διερευνάται η οικουμενικότητα και η καθολικότητα της σκέψης του και της πρακτικής του: φιλολογικής, μεταφραστικής, πολιτικής.

Διονύσης Καψάλης

**Ο δραστικός λόγος του
Δ. Ν. Μαρωνίτη**

Ο Δ. Ν. Μαρωνίτης, κυρίως με την επιφυλλιδιογραφία του στα χρόνια της δικτατορίας, άλλαξε ριζικά τον δοκιμιακό λόγο στη γλώσσα μας, τον προίκισε με νέες τονικότητες και τον κατέστησε ένα όργανο μεγάλης έκτασης και βάθους, ικανό να ανταποκριθεί σε πολλές και διαφορετικές εκφραστικές ανάγκες.

Γιάννης Παπαθεοδώρου

**«Δίσεχτα χρόνια»: νεοελληνική λογο-
τεχνία και ιστορική συνείδηση στο
έργο του Δ. Ν. Μαρωνίτη**

Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι «νεοελληνικές» μελέτες του Δ. Ν. Μαρωνίτη σχετίζονται με τη βιωμένη εμπειρία της δικτατορίας. Επιπλέον, αναδεικνύεται το ερμηνευτικό σχήμα του Μαρωνίτη, στο οποίο κυριαρχεί η σχέση της νεοελληνικής λογοτεχνίας με την ιστορική συνείδηση της εποχής.

Συζήτηση

Βιογραφικά ομιλητών

Λίζυ Τσιριμώκου: Ομότιμη Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ. Γεννήθηκε στην Αθήνα, όπου σπούδασε (καθώς και μετέπειτα στο Παρίσι) φιλοσοφία και φιλολογία. Από το 1979 έως το 2016 δίδαξε θεωρία της λογοτεχνίας και συγκριτική γραμματολογία στο ΑΠΘ. Έχει εκδώσει τη *Λογοτεχνία της πόλης* (1988), τον συγκεντρωτικό τόμο δοκιμίων *Εσωτερική ταχύτητα* (2000), τη σχολιασμένη αλληλογραφία του Γιάννη Ρίτσου με τον Ά. Αλεξάνδρου και την Κ. Δρόσου (*Τροχιές σε διασταύρωση*, 2008). Έχει μεταφράσει-σχολιάσει Μπωντλαίρ, Μπατάιγ, Περέκ, Σταντάλ, Μωπασάν κ.ά. Κείμενά της φιλοξενούνται σε περιοδικά, Πρακτικά συνεδρίων, εταιρικούς και αφιερωματικούς τόμους ή ως επίμετρα δοκίμια. Ασκεί επί μακρόν τη βιβλιοκριτική (*Τα Νέα, Το Βήμα*).

Βασίλης Κάλφας: Καθηγητής της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας στη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ. Είναι επιστημονικός υπεύθυνος της μετάφρασης των Απάντων του Αριστοτέλη στις εκδόσεις Νήσος και της συλλογικής ψηφιακής εγκυκλοπαίδειας «Γλάτων» στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Έχει δημοσιεύσει τα βιβλία: *Επιστημονική πρόοδος και ορθολογικότητα: Προς μια ρεαλιστική ανασυγκρότηση της σύγχρονης επιστημολογίας* (1983). (Με τον Μ. Ζ. Κοπιδάκη και τον Δ. Κυρτάτα) *Τα εσόμεια: Η αγωνία της πρόγνωσης στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες* (1990). *Γλάτων «Τίμαιος»* (1995). *Αριστοτέλης «Περί φύσεως (Φυσικά 2ο βιβλίο)»* (1999). *Φιλοσοφία και επιστήμη στην Αρχαία Ελλάδα* (2005). (Με τον Γ. Ζωγραφίδη) *Αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι* (2006). *Αριστοτέλης, «Μετά τα φυσικά. Βιβλίο Α»* (2009). *Αριστοτέλης, «Περί γενέσεως και φθοράς»* (2011). *Αριστοτέλης, «Φυσικά»* (2015). *Η φιλοσοφία του Αριστοτέλη* (2015).

Θεόδωρος Δ. Παπαγγελής: Σπούδασε κλασική φιλολογία στο ΑΠΘ και στο St John's College του Πανεπιστημίου του Cambridge, του οποίου είναι διδάκτωρ. Σήμερα είναι Καθηγητής της Λατινικής Φιλολογίας στο Τμήμα Φιλολογίας του ΑΠΘ. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα βρίσκονται στην περιοχή της ρωμαϊκής αυγούστειας γραμματείας, της ελληνιστικής ποίησης και της θεωρίας της λογοτεχνίας. Οι δημοσιεύσεις του περιλαμβάνουν μονογραφίες, άρθρα και μεταφράσεις. Έχει διευθύνει μεταπτυχιακά σεμινάρια και έχει δώσει διαλέξεις σε πολλά παν/μια του εξωτερικού. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής των περιοδικών *Trends in classics*, *Rivista di filologia e di istruzione classica* και *Ελληνικά*. Από το 2013 είναι Τακτικό Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

Λάμπρος Πόλλας: Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1957. Σπούδασε κλασική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και πήρε το διδακτορικό του δίπλωμα στην κλασική φιλολογία, με ειδίκευση στον Όμηρο, από το ΑΠΘ. Κατέχει, επίσης, μεταπτυχιακό δίπλωμα στην ηλεκτρονική μάθηση από το Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιά. Από το 1984 εργάζεται στη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενώ σήμερα υπηρετεί με πενταετή θητεία στο Πρώτο Πειραματικό Γενικό Λύκειο Αθηνών. Απασχολήθηκε ως ερευνητής στο Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, καθώς επίσης στο Πρόγραμμα του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας «Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση», την επιστημονική ευθύνη του οποίου είχε ο Δημήτρης Μαρωνίτης.

Βενετία Αποστολίδου: Καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Λογοτεχνικής Εκπαίδευσης στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στα πεδία της ιστορίας της νεοελληνικής κριτικής και φιλολογίας, της ιστοριογραφίας της λογοτεχνίας, της μεταπολεμικής πεζογραφίας και της λογοτεχνικής

εκπαίδευσης, Έργα της: *Ο Κωστής Παλαμάς, ιστορικός της νεοελληνικής λογοτεχνίας* (1992). *Λογοτεχνία και ιστορία στη μεταπολεμική αριστερά. Η παρέμβαση του Δημήτρη Χατζή 1947-1981* (2003) (Βραβείο δοκιμίου του περ. Διαβάζω). *Τραύμα και μνήμη. Η πεζογραφία των πολιτικών προσφύγων* (2010) (Κρατικό βραβείο δοκιμίου εξ ημισείας). Επίσης, σε συνεργασία με τον Π. Πίστα, το βιβλίο *Με επίκεντρο τη «Μεγάλη Πλατεία».* *Μια θεώρηση του πεζογραφικού έργου του Νίκου Μπακόλα* (2009).

Δημήτρης Κυρτάτας: Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1952 και σπούδασε στη Θεσσαλονίκη και το Λονδίνο. Εργάστηκε ως ερευνητής στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών του King's College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και στο Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών. Διδάσκει αρχαία ιστορία από το 1985 στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και από το 2002 στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, όπου είναι σήμερα Καθηγητής της Ύστερης Αρχαιότητας. Έχει γράψει βιβλία και άρθρα για την κοινωνική ιστορία της ελληνικής αρχαιότητας και του πρώιμου χριστιανισμού. Με τον Σπύρο Ράγκο έγραψε το εγχειρίδιο *Η ελληνική αρχαιότητα. Πόλεμος, πολιτική, πολιτισμός* (ΙΝΣ, 2010), στη σειρά «Αρχαιογνωσία και αρχαιολογισσία στη Μέση Εκπαίδευση», που διηύθυνε ο Μαρωνίτης.

Άρης Στυλιανού: Σπούδασε φιλοσοφία στη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ και στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, όπου εκπόνησε και τη διδακτορική του διατριβή. Διδάσκει φιλοσοφία στο ΑΠΘ: 1995-1997, ως συμβασιούχος διδάσκων στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ: 1998-2002, ως Λέκτορας στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής: 2002-σήμερα, ως Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών. Το διάστημα 2001-2012 διδάξε μετάφραση φιλοσοφικών κειμένων από τα γαλλικά προς τα ελληνικά στο ΕΚΕΜΕΛ. Έγραψε το βιβλίο *Θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου* (2006). Έχει δημοσιεύσει επιστημονικές μελέτες και άρθρα σε ελληνικά και ξένα περιοδικά. Έχει μεταφράσει και επιμεληθεί φιλοσοφικά βιβλία από τα λατινικά και από τα γαλλικά. Από τον Αύγουστο του 2015 είναι πρόεδρος του ΔΣ του ΚΘΒΕ.

Διονύσης Καψάλης: Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1952. Σπούδασε κλασική και αγγλική φιλολογία στις ΗΠΑ και νεοελληνική φιλολογία στο King's College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Από το Σεπτέμβριο του 1998 εργάζεται στο Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, όπου, από το Νοέμβριο του 1999, κατέχει τη θέση του διευθυντή. Έχει ασχοληθεί συστηματικά με την ποίηση, το δοκίμιο, τη μετάφραση της ποίησης και τη θεατρική μετάφραση, κυρίως έργων του Σαίξπηρ. Είναι μέλος του Εφορευτικού Συμβουλίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και επίτιμος διδάκτωρ του ΑΠΘ.

Γιάννης Παπαθεοδώρου: Αναπληρωτής Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Έχει εκδώσει τη μονογραφία *Ρομαντικά πεπερωμένα. Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης ως «εθνικός ποιητής»* (2009). Σε κοινή επιμέλεια με τον Μίλτο Πεχλιβάνο, κυκλοφορεί επίσης το αφιέρωμα «Ο Καβάφης του Τσίρκα» στο περιοδικό *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 122-123 (Ιουλ.-Δεκ. 2013). Εκτός εμπορίου κυκλοφορεί η μελέτη του «27 Ιουνίου 1906, 2 μμ». *Δύο γράμματα για ένα ποίημα, από την αλληλογραφία Τσίρκα-Σαββίδη* (ΜΙΕΤ, 2016). Υπό έκδοση βρίσκεται το βιβλίο του *Ο Καβάφης και οι εποχές του. Ο καθαϊτικός ιστορισμός και η κριτική.* Η επιστημονική του αρθρογραφία, εκτός από το έργο του Στρατή Τσίρκα και του Κ. Π. Καβάφη, αφορά το έργο Νεοελλήνων λογοτεχνών του 19ου και του 20ού αιώνα καθώς και ζητήματα ιστορίας της λογοτεχνίας.

Επόμενη εκδήλωση

Απρίλιος 2017 | Επιστημονικό συμπόσιο

Περιπέτειες του ιδιωτικού στη μεταπολεμική Ελλάδα

Πρόσφατες εκδόσεις

♦ **Επισκέψεις σε ζώντες ποιητές**

Επιστημονικό συμπόσιο, Αθήνα 2016

♦ **Τομές, ρήξεις και αδράνειες στη μεταπολεμική Ελλάδα**

Επιστημονικό συμπόσιο, Αθήνα 2016

♦ **Λαϊκισμός: στην ιστορία, την τέχνη, την πολιτική**

Επιστημονικό συμπόσιο, Αθήνα 2016

Επόμενες εκδόσεις

- **Τα πεδία έρευνας του Αλέξη Δημαρά**
- **Το χρήμα στην καθημερινότητα**
- **Η πρόσληψη των μετανεωτερικών ιδεών στην Ελλάδα**
- **Ψηφιακή επανάσταση και σχολείο**

Το πρόγραμμα καθώς και πληροφορίες για την Εταιρεία Σπουδών υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Σχολής Μωραΐτη: www.moraitis.edu.gr

Διοικητικό Συμβούλιο:

Κατιάννα Μίχα	Πρόεδρος
Σάββας Κονταράτος	Αντιπρόεδρος
Χρυσάνθη Μωραΐτη-Καρτάλη	Διευθύνουσα Σύμβουλος
Χριστίνα Αγριαντώνη	
Γιάννης Βούλγαρης	
Ελισάβετ Κοτζιά	
Νίκη Μαρωνίτη	
Ιωάννα Πετροπούλου	
Μικέλα Χαρτουλάρη	
Θανάσης Χατζόπουλος	

Πληροφορίες / Γραμματεία:

Ουρανία Καϊάφα
Σχολή Μωραΐτη
Αλ. Παπαναστασίου & Αγ. Δημητρίου
154 52 Ψυχικό
τηλ.: 210 363 9979
φαξ: 210 363 9876
e-mail: ESpoudon@moraitis.edu.gr
OKaiafa@moraitis.edu.gr

Τόνια Όκου
Σχολή Μωραΐτη
Αλ. Παπαναστασίου & Αγ. Δημητρίου
154 52 Ψυχικό
τηλ.: 210 679 5000
φαξ: 210 679 5090
e-mail: ESpoudon@moraitis.edu.gr
TOkou@moraitis.edu.gr

Η Εταιρεία Σπουδών χρησιμοποιεί χαρτί που παράγεται κατά 100% από ανακυκλωμένο χαρτοπολτό, με απομελάνωση χωρίς λεύκανση και χωρίς ίχνη παραγόντων οπτικής φωτεινότητας.
Παράκληση: Φροντίστε να ανακυκλωθεί.